

Szerkesztői szállítás

Belső-farkasutca 76. szám, hova a lap szellemi részét illető küldemények címzettnek.

Az értekezések díjaztatnak. Kéziratok nem adhatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 12 frt.
Félévre 6 „
Negyedévre 3 „
Egy hónapra 1 „

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hova az előfizetések s hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak:

Négyezer hasábrótt garmond sor ára 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 20 ft. Nagyobb és gyakori hirdetésekkel külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22 Hassenstein és Voglernél (Neuer Markt 11).
Posten: Lang Leopoldnál (Erszék-t 9 szám emelet).

„KELET“

előfizetési feltételei:

Egész évre 12 frt. Negyedévre 3 frt.
Félévre 6 frt. Egy hónapra 1 frt.

Egyes szám ára 5 kr.

Az előfizetési pénzek — legcélszerűbben postai útvánnyal — Kolozsvárra, Stein János könyvkereskedésébe küldendők.

A „Kelet“ kiadóhivatala.

Pest, 1871 oct. 21.

(A.) Minél inkább közeledünk a bécsi válság eldőltenek pillanatához, annál elzárkózottabbak az események folyamat ismerő egyéniségek, annyira, hogy a helyzet tegnapi és mai alakulatról csak töredékes és részben ellentmondó híreink vannak. Pesti és bécsi lapok, különösen az utóbbiak felhasználják az időt, hogy a zavarosban halászszerű s furcsábbnál furcsább sensationshirreikkel fokozzák a közönség érdekltségét. A bécsi lapok tudvalevőleg ösztöl fogva valóságos gyárak az ilyenmű „kacsák“-nak. Ők már három nap előtt szóról-szóra el tudták mondani, hogy Andrassy minő beszédet tartott a minisztertanácsban, hogy ő felsége mit mondott Beustnak stb. Az, hogy minisztertanács azon időben nem is volt, hogy Andrassy tehát „beszédet“ nem tartott, mindezzel igen kevéssé törődnek a bécsi lapok, melyek a „táviratok“ rovatában a helybeli német lapokban is utánzókra találtak. Mindezt csak a végből említettük föl, hogy a közönség készpénznek ne vegye ama soknemű sensationshirt, mit bizonyos lapok dus mennyiségben hoznak a világ elé.

Tegnap délután négy órát igénybe vevő koronatanács tartott ő felsége elnöke alatt. Addig négy napon át csak előtanácskozások folytak, melyek ugy lát-

szik nem sok eredményre vezettek, különben a koronatanács vagy végleg elmaradt vagy csak rövid lett volna. Helybeli politikai köreinkben azon nézet uralkodik, hogy a bécsi értekezleteknek a magyar kormány összeállítására még akkor sem lesz befolyása, ha Beust gróf visszalépése — mi még kétséges — elhatározott dologgá válnék. Mint halljuk, Andrassy Gyula a tárgyalásokban, hol nem hivatalos minőségében szerepelt, folyton igen reservált állást foglalt el s nem azonosította politikáját Beust gróffal, noha kétségkívül inkább a kancellárt, mint a cseh fundamentalis cikkely követeléseit pártolta. Andrassy Gyula gróf a magyar állásponton maradt mindvégig s az nem oly tulzott, hogy minden körülmény közt megvalósítható ne legyen.

A mennyire mi a helyzetet áttekinteni képesek vagyunk, azon esélyt számítjuk a lehetőségek legvalószínűbbjé köze, mely szerint a válság befejezte egyelőre el fog napotlanni s mind Beust gróf mind Hohenwarth és kormányának tagjai helyükön maradnak, míg a cseh országgyűlés a várt királyi válaszirát felett nézeteit nem nyilvánítja. Ő felsége iparkodása legalább folyton oda irányul, hogy a korona tanácsosai közt, ha másképp nem, csak adhoc nyugalmat eszközöljön s az eldöntés idejét a cseh országgyűlés további lépéseitől tegye függővé.

Miután a helyzet Bécsben legalább minden nap egyszer lényegesen megváltozik, nem kezeskedhetünk ezen föltevésünk teljesülteért. Mindenre el kell készülnünk; minden megtörténhetik s Ausztria mostan is igazolja, hogy joggal nevezték a „meglepetések“ birodalmának. Még csak ama resensusra akartuk olvasóink figyelmét irányozni, melyet a cseh követelése a német és angol sajtóban keltettek. A német lapoknál ez természetes, miután az eset alkalmat nyújt nekik, hogy osztrák-német testvéreik, kiket még öt évvel ezelőtt csupa testvéri szeretetből

a közös házból: a német birodalomból brevi manu kicsaptak, elnyomatása felett eget verő jeremiadokat irjanak. De bármily természetes e dolog, kétségkívül meglesznek rossz hatásai Ausztria-Magyarországra. A német közvélemény azt kiáltja, hogy a gastein-salczburgi megállapodások nem a csehek Ausztriájával kötöttet, hogy a német császár trónbeszédének barátságos megemlékezése a németek és magyarok birodalmáról nem illeti a csehek által alkotott új foederált államot. A német sajtó telve van az ily szellemű s nem épen udvarias hangon irt nyilatkozatokkal, melyek mint az idők jelei mindenestre figyelmet érdemelnek. Az angol hírlapok nem ugyan ily keményen, de azért ők is pálcát törnek a csehek részéről kiindult követelések felett. Mindez azt mutatja, hogy a cseh foederalismust egyéb bajain kívül Európa jelentékeny részének rokonszenve árán vásárolná meg az osztrák-magyar birodalom. Még egy indok arra, hogy a csehek tulzott igényei a jogosultság mértékére leszállítsanak.

A kolozsmegyei román nyelv- és népmívelő fiók-egylet gyűlése.

Az erdélyi román nyelv s népmívelő társulat minden törvényhatóságban fiók egyleteket alapítván, — ezek közül a kolozsmegyei ideiglenesét folyó hó 8 és 9-én tartotta meg Nagy Nyulason. — A nagyon szép számmal összegyűlt tagok az ünnepélyes isteni tisztelt megállgatása után a községi iskolaházba mentek, hol miután a rendes elnök meg nem jelent, kolozsvári esperes Pap Gábor elnöké választották meg.

Egyleti titkár Popu József felolvasta az elnöki megnyitó után az állandó bizottmány jelentését, melyből kitetszőleg az első évben az egylet pénztárába 800 ft gyűlt be; két alapító tag, Pap Ananiás és Gál Dániel 200-200 ftot fizetett. Ebből a főegylet illetéke beküldése után 60 frtra könyvet vásároltak, szegényebb román népiskolai tanulóknak, — s azonkívül négy ösztöndíj azon néptanulóknak, kik a jelen évi nyári vizsgánál a legtöbb eredményt tüntették fel.

országgyűlésnek az adózó nép terhe könnyítésére nézve (mely arra nyugtalanul vár, és egész bizonyossággal számot tart) kívánt következtetési kimenete nem lesz, s ha kivált még egy éhség is járul ehhez, a legnagyobb veszedelem fenyegeti az ország csendességét, melynek fentartása iránt mily bizodalmt vetheti az ország a fennálló katonaságba, annak nem igen serkentő tanúságul szolgál az ezen főváros utcáin folyó év febr. 11-én történt vérengzés, melynek részesei mindaddig nem csak meg nem büntetettek: sőt némelyik azóta nagyobb rangra lépett; különben a csendességnek katonaság által fentartása oly palliatív cura, mely alkotmányos ország ideájával is ellenkezik, de semmi állandóságot sem ígér: s midőn az e hazában lakó közép egy része a szomszéd bárdolatlan népnek mind nemzet — mind vallásbeli rokona; a nemesség, az esztendőkénti fegyvergyakorlat törvényelleni elmulasztása által, fegyverviselésre jelenleg alkalmatlan: a keseredettség, egymás iránti bizalmatlanság és a mostani kormány irányával való elégedetlenség e hazának minden felekezete közt oly közönséges, hogy ennek gyökeres orvoslása nélkül minden részleti javítás, minden országgyűlési temérdek ellenhatások közé szorított munkálkodás sikertelen: ezen korszak ő felsége előtt felfedezése s annak gyökeres orvoslásának kérése végett követtséget küldeni szükségesnek látta.

A míg a tanácskozás a követek választása s az adandó utasítás felett folyt, újabb leirat érkezett, mely keményen megrotta a rendeket eddigi eljárásukért. A követek a leirat tartalmát és írás módját oly törvényellenes és

A titkár jelentése után következtek a felolvasások. Popu József az erdélyi román népnevelésről, annak az utolsó évtizedben való haladásáról, — egy más tag a mezőszéki román nép nevelésének égető szükségéről értekezett. Több felolvasás nem lévén, Vitéz Gergely megkezdte az indítványok sorát, mely szerint pár év előtt a faragói esperesi kerület által, a Balászfalván a kerületbeliek számára felállítandó convictust az egylet fennhatósága alá akarja adni, s felajánlja, hogy ő, mint eddigi péztárnok, számadástétel után, az egész egybegyűlt összeget átadja. — Nemes Péter a felállítandó kolozsvári egyetemre nézve indítványozza, hogy a főegyletek és a főegylet iparkodjanak a kormánytól kieszközölni, hogy tekintettel a tulnyomó román népességre, a román nyelv is fogadtassék el tannyelvül, és román tanszékek is állíttassanak fel. — Mindkét indítvány bizottsághoz utasított.

Másodnap, a bizottságok referáltak. Eszerint az egyletnek több mint 300 tagja van, a kiktől bejövő pénzből a jövő évre a megyei szegényebb iskolák számára szükséges fali olvasó táblák fognak megvásároltatni. A Vitéz Gergely indítványa elfogadtatott. A Nemes Péterére határozatott, hogy az egylet kolozsvári bizottsága kérje fel a szebeni országos egyleti választmányt, miszerint az e tárgyban szükséges intézkedéseket tegye meg, s iparkodjék a kormányt az indítvány értelmében megnyerni.

Ezzel a közgyűlés véget ért, mely a vidéki népnél oly hatást idézett elő, hogy egy Máriás Konstantin nevű földész. azonnal 200 frttal lépett az alapítók sorába.

A távollakó tagok bucsutvéve a szives házi gazda, lelkész, Hosszu Jánostól, azon kívánnal távoztak el, — vajha működésüknek áldásos eredménye lenne, s az oly hátra álló népnevelés terén gyümölcsöket érlelhetnének.

A jövő évi rendes gyűlés május 15-én Kolozsváron, szeptemberben pedig Nagy-Almásán rendkívüli közgyűlés fog tartatni. Vajha minden román hazafi ily gyakorlati téren érvényesítne a közhaza fölvirágoztatására erejét, mint e gyűlés tagjai!

BELFÖLD.

Román lapszemle.

A román sajtó által oly boszankodással fogadott „Patria“ első száma „Mit akar a „Patria“ cím alatt közli programját. Fő jel-

az országgyűlést méltatlanul lealázónak találták, a mely „eddig soha nem hallott hatalom hangján és szellemében szól,“ mely a rendeket még inkább meggyőző arról, hogy a fejedelem és a nemzet közé törvénytelenségből emelt fal oly átalhathatatlan, melyen az országgyűlésnek a haza óhaját kifejező bizodalmas szava nem maga valóságában. hanem törvényes erősségeitől megmeztelenítve, és az országgyűlés cselekvésmódja gyanussá tévéjuthat a fejedelemhez, mindez a rendeket újlag és méginkább meggyőzte arról, hogy a követtségen kívül sérelmek orvoslásának más módja nem létezik. A rendekben alapos gyanu a kir. biztos iránt abban mutatta ki magát, hogy a követtség küldésére sem megegyezését nem hitták fel, sem előlegesen nem adták tudtul, hanem csak elindulása után. A biztos nagy indignatioval, de mégis némi színlelt jó indulattal fogadta az utólagos bejelentést; „részemről — ugymond — csak az van hátra: hogy azon kedvetlen következményeket, melyeket a leirat félretétele, és a törvényes utól való eltérés, magok után huzhatnak, mindazokkal együtt, kiknek ezen haza törvényes és sérthetetlen állása szívükön fekszik, egyenes lélekkel fájjaljam, s ezen tárgy iránti tudósításomat ő felsége szentséges személyéhez felküldjem.“ A mennyivel üresebb volt a nyilatkozat eleje, annyival „károsabb utja. A tudósítás, miután hasztalan igyekezett a biztos, a fuvar- és utlevéladásnak megtiltása által, a követtség útját állani, nem maradt el s a küldöttség reményét előre megsemmisítette.

(Folyt. köv.)

„KELET“ TÁRCZÁJA.

Az 1834-diki erdélyi országgyűlés története.

(Folytatás.)

A rendek hogy elnökük s többi hivatalnokai alkotmányos eljárása felől magukat biztosítsák, új esküformát készítettek a megerősített hivatalnokok számára, mivel a régit sem a gyűlés függetlenségével megegyezőnek, sem kimerítőnek nem találták. Az eset nem vala szókatlen, mert 1791-ben is új esküvel hiteltették meg a rendek választottait. Azonban, midőn az illetőket az eskülettelre hívták, a képviselők azt a feleletet kapták, hogy a királyi biztostól kapott rendelet folytán csak az eddigi esküformára tehetik le esküjüket. Nemsokára aug. 27-én a királytól is leirat érkezett, mely a hivatalnokoknak a régi esküforma szerinti beiktatását sürgette. A rendek szomoruan tapasztalták, hogy sérelmeik tömege még az országgyűlés folytában is gyarapodik, s a hátráltató ellenhatást, mit tanácskozásiak és határozataikba való elegyedés által valának kénytelenek szenvedni; határozottan kijelentették, hogy az országgyűlési biztosnak nincs joga sem tanácskozásiakra befolyjni, sem annak a törvény korlátai közt független tagjainak rendeleket tenni, sem az országgyűlés határozatát hátráltatni. S hogy sebeikre valahára irt lel-

hessenek, a fejedelem elé követtséget határozottak küldeni, mely „fedezze fel, hogy el van nyomva hazánkban mind az erkölcsi, mind a fizikai erő kifejlődhetésének szinte minden módjai; minek kitűnőbb példái a kintazás tilalma, a katonaság alá erőltetett nemes székelység gyermekei iskolába küldetésének megszorítása, a vallásbeli egyenlőségnek hivatalok tételében *) meg nem tartása, sőt rémítő példái imitt amott a türelmetlenségnek, különösen a göröghitűek nyomattatásának; kiragadtatva a törvényhatósági jog, és elzáratva ettől mindaddig az ország, midőn azonban a kormány olyakat mozdított elő, már huzamos idő óta, kik kevés kivétellel a közbizodalomra nem méltók, idegen tisztekkel — kiket törvény szerint még a nemzeti katonasághoz sem szabad alkalmazni — tele most is a kincstári hivatal, régebben más hivatalok is.

Mindezen s több számtalan sérelmek, melyek mellett már alkotmányuknak szintén csak emlékeztetével maradtak Erdélyi nemzetei, törvénytelen rendeletekből erednek; ezek pedig veszedelmes tanácsadóktól, kik a fejedelem jussai védelme színe alatt önhatalmukat terjeszteti, nagyobb polczokra emelkedni, és tulajdon hasznukat törekedtek aratni, kiknek tollából született mindaz, mi az adózó népet elnyomta, a nemességet és székelységet elkeserítette, és a kormány iránt bizalmatlanná tette, királyunkban há népe iránt kedvetlenséget gerjesztett; a mi miatt ott áll ma Erdély, hogy ha ezen

*) A kormány a hivatalokat mind katolicusokkal töltötte be. B. K.

szavát a passivitas elhagyását tüzi ki és a románágot megbénító azon politikai tétlenség ellen akar küzdeni, a melyet egyesek saját céljaik elérésére a nép legszentebb érdekei ellenére folytattak, s a melyet továbbra is megtartva „mi irnok alá halálítéletünket, s tanúságot tennénk arról, hogy nem vagyunk életre való nép.”

Ezt átlátva több tekintélyes román sorakozott, s együttes erővel tartják fenn a Patriát, a melynek programja a következő.

1.) Folyvást csak a törvényesség terén marad s nem fog separatistictus politikát üzeni, hanem országosat, mert e haza a románok is. E mellett azonban tisztességes módon folytonosan fog harcolni azon létező és ezután hozandó törvények ellen, melyeket a haza és román nép érdekeivel ellentéteseknek talál.

2.) Küzdeni fog, hogy a nemzetiségi törvény, a mennyiben a gyakorlat a románságra károsnak mutatta ki, megváltoztassék, s ennél fogva

3) követeli, hogy a miniszterium-, a törvényességekhez s a megyékbe, a képességgel bíró románok alkalmaztassanak.

4.) A vallások közötti egyenlőséget s egyenjogúságot is követeli, a nélkül, hogy ez által confessionális lappá váljék.

5.) Mihelyt szönyegre kerül, követelni fogja, hogy az erdélyi választási törvény a magyarországi mintájára megváltoztassék.

6.) Ellenőrzi a közügyekben előforduló visszaéléseket.

7.) Fenn kívánja tartani az egyetértést a hon azon lakói közt, a kikkel együtt kell élnünk, halnunk.

A lap hetenként kétszer fog megjelenni, s előfizetési ára egy évnegyedre 1 frt 50 kr.

Az első szám nagyon csinosan van berendezve s kiállítva, úgy hogy e tekintetben, az összes hazai román lapokat felülmúlja.

Egy második cikkében a törvényszéki elnökök kinevezését bírálja, s mint a többi román lapok sajnálkozik, hogy összesen csak oly kevesen nevezettek ki a románok közül.

A „Federatiuneabana passivitas egy barátja „Tevékenység a passivitásban“ felirattal következőleg buzdítja a román népet: Az országgyűlési periódus végéhez közeleg, s a Brasso mistificatio s annak utóhangjai semmi hatást sem tettek, azonban nem ez, hanem az csodálatos, hogy a passivitas vezetői mily mély csendbe vonultak. Mert mit csináltak mi a dualismus életbelépte óta? Egy pronuciamentot Balázsfalván és egy coferentiát Szerdahelyen. Azonban ezzel még a hazát megmenteni nem lehet. A román nép tiltakozása nem szabad, hogy egy rövid s esetleges felajdulás legyen, — hanem annak egy borzasztó szakadatlan kiáltásnak kell lenni, mely mindent elretentens mi utunkba áll. Ne várjuk a sült galambot, hanem tanuljunk az Ausztriai Slavoktól, s küzdjünk a szellem fegyvereivel. Harcoljunk s ne hallgassunk, mert az értelmesebb hallgatása a család diadalmaszkodása. Kergessük ki a farkasokat a nyájából, szálljunk szembe azokkal,

Vasárnapi levelek

Pest, október 19.)*

„Toldi Miklósnak“ (hál' isten!) már utolsó felvonása járta.

Miklós az elkeseredés tetőpontján kiabál, sohajtoz és nyöszörög, hogy még most sem hős és mi teljes szívünkkel kívánnánk neki, hogy kapja meg a Mária Terézia-rend nagykeresztjét. Végre már nemcsak a sirások álmosodnak el és sürgős szüksége áll be a befejezésnek. Megjelenik a színpad mögött a cseh vitéz és sehogysem akar előjönni, hogy itt a többiek lebeszélhetnék véres szándékairól. A tusára kiállott vitézek egymásután hullanak el és a gyászoló menyasszonyok megesküszik Miklós, hogy mintán a testvére kíséretével elbánt, megtisztítja ő attól a cseh nációtól a Margitszigetet, a melyen fekvő apáczaklastromnak ez ünneplés alkalomra a budai uraságok bizonyára minden ablakát kifogadták.

A földszinti zártzárók egyik homályosabbikáról (minthogy nemzetével elborult kedélye a gyászosat keresi) nézi a „Neue freie Presse“ levelezője a jeleneteknek egymásután gördülését, mely éppen oly lassan történik, mintha malomkő lenne Lendvai kezébe. A bonus kedélyű ur hirt vett róla, hogy ma este le fog győzteni a cseh. Azokban a napokban és a kétségbeesésnek az övékéhez hasonló fokán ez oly képzelenségné tetszett, melynek meg nem tekintése pótolhatatlan mulasztás.

Elment tehát és senki lázasabban nem várta a darab végét, a hol tudvalevőleg a cseh „csehül lesz“, mint ő; pedig mindnyájan

*) Elkészve érkezett.

kik elég szemtelenek bennünket olyanoknak tartani, kik önszántunkból a magyarismus bárdja alá adjuk nyakunkat.”

„Legyünk erősek hitünkben, állhatatosak s összetartók küzdelmeinkben, szerények s okosok tetteinkben.”

A „Gazetta Transilvaniei“ vezércikke azt igyekszik bebizonyítani, hogy a román nép nem állott soha rossz olyszenben az uralkodó előtt, mint jelenben. Nem állott sem az Aprobáták s Compilaták idején, sem a későbbi korszakban. Még az ötvenes években is, midőn az akkori kormány a hivatalos lapban kihirdette, hogy a kinek a dolgok rendje nem tetszik, mehét Amerikába, sokkal jobb helyezett volt a románoknak, mint jelenleg, azonban erről írni sem lehet, mert nálunk a szabadság-leménynyilvánítás lehetetlen. A fegyverek nem egyenlők. Az uralkodó pártján minden szabad, a románoknak semmi. Ennélfogva: csak várjunk.

A „Telegrafulu Romanu“ nem akar azokhoz sorakozni, kik a passivitas mellett vannak. Nem akarja azt már azért sem, mert látja, hogy épen azok, kik annak legnagyobb kürtölői, a midőn vissza kellene vonulni, a magyarok barátsága és kegyelme folytán hivatali állomásokat fogadnak el, s részt vesznek azon törvényalkalmazásban, melynek hozatalától magokat visszatartották.

Itt az ideje a sikra kiállani. Az aktivitásba lépésre nézve pedig czélszerűen tartja, hogy a nemzeti sajtóban az arra hivatottak, a teendők feletti módozatokat mielőbb vitassák meg.

Országgyűlés.

Pest, október 19.

A pénzügyi bizottság mai ülésében az egyenes adóknál kezdte meg tárgyalását. Ezen címre a fedezetbe 61667293 ft vétetett fel a törvényhatóságoknak kiszolgáltatott összeggel együtt. Ezen összeg nélkül a fedezet 57,521,541 frot tesz és e szerint 439,293 forinttal több mint 71-ben. Ebből 2350650 esik a határvidékre és így 1,638640 fttal van az egyenes adók fedezete felvéve. A bizottság megvizsgálván, hogy csakugyan helyesen történt-e az egyenes adókból várható bevételek felvétele, és miután azt találta, hogy a múlt különösen az 1871. évi zárszámadások, tényleg indokolják azok fölvetését, a bizottság az előirányzott fedezetet változatlanul állapította meg, és 208000 fttal nagyobbította, a mennyiben az adóbehajtási költségek az ide vonatkozó 1870. évi tcz. által 2 illetőleg 4 százalékkal lettek megállapítva, úgy mint 71-ben történt. E szerint az egyenes adók fedezete összesen 61,875,293 forinttal vétetett fel. A hatóságoknak az 1870. XLII. törvényzikk értelmében közigazgatási költségek fedezésére kiszolgáltatandó összeg 4,145,749 frot és a földterületmentesítési járulék 17,56,569 frotot tesz — Rendes szükséglet. Az adókievetési költségek összesen 578,000 fttal változatlan maradt. A fogyasztási adók fedezete következőleg és pedig az előirányzat szerint állapított meg:

ugyancsak óhajtottuk már. A hősöket egymásután veri le a cseh. A homályos zártzárók egy sohaj hagyja el és siet a „nemzetiségek“ atyjához és birájához. „Szegény Giskra.“ A másik hősnek is vége. A sohaj ismét hallzik: „Szegény Taaffe.“ A cseh nem szűnik meg a hősök öldöklésétől és a harmadik áldozat következik, kinek lelke után a harmadik sohajtás siet csatlósnak: „Szegény kis Hasner!“ A negyedik is oda van. A sohaj már nem oly kitörő; de azért csak isten neki: „Szegény Potocki!“ Ennyi öldöklés után jön a gyászruhás hölgy, ki az elesettekben gyámolait, vőlegényeit és mindenét siratja, ég felé forgatott szemekkel emlegeti, hogy most már nincs egyéb hátra, mint hogy nagynénjéhez költözködjék és annak ótalmába ajánlja magát. Még hajéket is olyat viselt Helvey kisasszony, a minőt a merengő Ausztria fürteire szokott illeszteni a bankótták tervrajzait készítő fantázia. Hogyne csillogtak volna tehát föl a homályos zártzárók szomorú emberének szemei! Hát még mikor Toldy Miklós fogadást tesz, hogy ő ha él, ha hal: de leveri Holybárnak ama leverhetetlen öregapját. Ha minap a színházban, mikor Benedek tett kísérletet a szemforgató Tartuffe szerepében, hihatta a karzat Benedek Aladárt és ha nemzeti Thaliánk egyik avatott ügyvezetője nógathatta Csepregy, a titkárt, hogy adja be már a bírói választmányának „Vizözönét“ melyet tudvalevőleg Csepregy asztalosmester egy modern Hans Sachs miért ne kiálthatott volna a Toldy fogadkozásán fölleskedett levelező Lendvai helyett Beustra egy hoch-ot? A párharcz alatt, mely a kimenetelt lávólól sem sejtethető közönséget „feszült várakozásban“ tartá (a mennyiben mindenki készült már és a

szeszad 7,020,500 ft. — borad 2,502,600 ft. — husad 1,948,100 ft. — sörad 1,278,700 és a cukorad 1,200,000 ft. összesen 13 millió 949,900 ft. A fogyasztási adó költségei 228,655 fttal változatlanul hagyták. A határvidék szükséglete 370,320 fttal, beállított. Bélyegből a fedezet 4,471,800 ft. — a szükséglet 89,966 ft változatlan maradt. Jogilletékek fedezete 10,590 ezer és díja 525,000 — összes szükséglet 45,400 fttal, szintén elfogadtatott. Fémjelzés fedezete 22,753 forint, szükséglete 21,789 forint elfogadtatott. Ut, hid és révván fedezete 49,921 ft, változatlan maradt. Ez összeg nagyobb része leginkább a határvidékre esik. Dohányjövődék: az előirányzott szükséglet 10,451,223 ft, a fedezet 24,203,394 ft, e szerint a tiszta jövedelem 13 millió 292,171 ft. Részletes szükséglet. Dohányvétel 6,754,000 ft, dohánygyártás (2,547,000 fttal, dohányeladás 1,145,000 fttal, fedezet: dohányvétel 805,300 fttal, dohánygyártás ft, dohányeladás 23,393,194 ft. A bizottság a tisztviselők lakbérének a múlt évi összegre lett leszállítása mellett az előirányzatot megszavazta. Egyszersmind helyesléssel fogadta a pénzügyminiszter azon ígérését, hogy a dohányjövődék reformjáról még az őszi ülés alatt javaslatot fog a ház elé terjeszteni. Lottójövődék fedezete 2,745,600 forint, a szükséglet 1,742,110 fr. A bizottság tekintve pénzügyi helyzetünket, 72-re is felveendőnek véli e címet a költségvetésbe. Következett a sőjövődék. A bizottság hosszabb tárgyalás után megállapította az előirányzott szükségletet 4,355,883 fttal és a fedezetet 14,656,456 fttal. Egyébíránt tudomásul vette és helyesléssel fogadta a pénzügyminiszter azon ígérését, hogy a sőkezelés reform iránti tárgyalások most folynak és az osztrák miniszteriummal bevezett alkudozások után kilátásba helyezte, hogy az ez iránti javaslatot még ezen ülés alatt fogja előterjeszteni, melyek alapja az leendő, hogy a sőárak — a törvény által kedvezményben részesült helyeken kívül is az állam károsodása nélkül — lehetőleg egyenlők lesznek. Az államjavak igazgatóságának újjászervezését a bizottság helyeselte, s ennek megfelelőleg a szükségletet 396,798 fttal megszavazta, melyben a határvidék erdészeti osztálya is be foglaltatik.

Pest, október 20-án.

A pénzügyi bizottság mai ülését az államjóságok előirányzatának tárgyalásával kezdte. A rendes bevételek 72-re 4,661,812 fttal. A bérleti hátralék 71-ben a rendes bevételek közé vétetett, 72-re azonban a rendkívüli közé. Jelenleg az összes rendes és rendkívüli bevétel 5,360,128 fttal. A kiadások e cím alatt 2,519,047 fttal vannak előirányozva. A bizottság megelégedéssel vette tudomásul, hogy az államjóságok tiszta jövedelme a múlt évihez képest tetemes növekedést mutat fel. Ugyanis 71-re 2,430,000 fttal volt a tiszta jövedelem, 72-re pedig két millió 602,743 fttal mutatkozik, a bérleti hátralékoknak, mint a rendkívüli bevételeknek, és a beruházásoknak mint a rendkívüli kiadások hozzáadása nélkül. Ezekkel együtt az összes jö-

kabátját gombolta) a neki keseredett levelező egészen neki tüzesedett. A trombita Nikolics kegyelméből jelenti, hogy a cseh már ingadozik. Végre jön a diadalmenet. A karzat magánkívül tombol örömben, a mint Lendvait hozták be egy paizson; minthogy meg van róla győződve, hogy ilyen esemény nem történt Budapesten Árpád apánk óta, a kiről Kurjants Ferke és Dobogi Jancsi is hallották, hogy paizson „meglovagoltatták.“ A levelező oda van. Könyvezik, kiabál és szeretne mindenkit a szívéhez szorítani. Még a gyászruhás „fájdalmat“ is. Egy pillanat alatt bocsánatot kér a lelkes magyar nemzettől mindazért, a mit valaha vétett ellene. Helyre fogja hozni, mert a testvéri érzés e nyilatkozata a decemberi németek felé valóban olyan inpozans volt, hogy Holubár utódainak borsósnai fog bele a háta. El egyenesen a táviró hivatalba.

A fentisztelt bécsi újság másnap számában egyik vaskos betűs távirat jelentette, hogy a pesti nemzeti színház közönsége zajosan demonstrált a csehek ellen „Toldy Miklós“ előadása alkalmával. Következnek a komoly, hivatalos czáfolatok. A levelező azonban nem tágit és fentartja, hogy volt demonstráció. Következnek a visszautasítások erőteljesebb kifejezésekkel. De a levelező még mindig mámorban van és hallja a tombolást. Nincs már mód segíteni a dolgon, az intendans előadhatja újra „Toldy Miklós.“ Hát jöjjön ide az ur és ha van füle hallgassa meg, hogy van-e demonstráció. A három első sorban lézengenek emberek; demonstrációról szó sincs. Hanem a levelező nem azért „megbízható forrás“, hogy visszavonja, a mit mondott. Mind nem használnak azok a kifejezések sem, melyek ajánlatossá tennék a

vedelem 2,841,081 fttal. A bizottság mintán részletesen átvizsgálta, az előirányzatot megszavazta. Az államadók 72-re előirányoztatott mint rendes bevétel 10,182,454 fttal, 71-ben 5,256,206 fttal volt. Rendes kiadás 72-re 7,166,909 fttal, 71-ben 5,247,244 fttal volt. A tiszta jövedelem 72-re 356,397 fttal, 71-ben pedig 8,962 fttal volt, és e szerint e feltűnően nagy jövedelem-ből 345,241 fttal a határvidék tiszta jövedelmére esik, és így a magyar államerdőség 2,711,123 fttal tiszta jövedelmet mutat fel. A múlt évihez képest mutatkozó nagy jövedelem-emelkedésnek oka, az erdők nagyobb, az erdészeti szabályok megtartása mellett, kihasználásával, a faárak emelkedésében és leginkább abban fekszik, hogy a múlt években befektetett beruházások ma már értékesíthetők és főleg a haszonfának jelenleg nagy mérvben jól értékesítése lehetséges. A rendes bevételek és kiadások megszavaztatták, a rendkívüliek azonban, melyek beruházásokra igen nagy összeget képviselnek, később fognak tárgyalatni. A bányászat és pénzverés címénél a pénzügyminiszter előadta, hogy a bányászatra vonatkozó, a múlt évben hozott határozatoknak eleget tett s az ez iránti előterjesztését előterjesztette, melyet a bizottság jelentésénél fel fog használni. Ezután kezdé meg a cím részletes átvizsgálását és a vasművekig haladt tárgyalásában.

KÜLFÖLD

Kolozsvárt, oct. 23.

(s) Franciaországban a közel-múlt napok történetéből legnagyobb politikai fontossággal bír a kérdés, melyet Napoleon herceg Franciaországba és francia földön át való utazása hozott felszínre. A „sedani hős“ unokaöccse ugyanis Corsicában bevásároltatott a departementi tanácsba, miért is a napokban a genfi francia konsultól Francziországba szülő uttevelet kért. A genfi követ azonban nem tartván czélszerűnek saját felelősségé megadni az uttevelet, a versaillesi kormány elé került a dolog. Thiers és társai sem akartak addig dönteni, míg a nemzetgyűlés állandó bizottsága nem nyilatkozik. Végre is az ment határozatba, hogy engedjék meg Napoleon hercegnek az átutazás, mivel sem nem czélszerű, sem nem egészen igazolható a megtagadás; mert az uttevel megtagadásával mintegy nimbuszt fonnának a Bonaparte-család eme leggyűlöltebb és legnépszerűtlenebb tagjának homloka köré; másfelől pedig ha már a bourbonok és orleanistákra vonatkozó száműzetési törvény nem alkalmaztatik, szinte nem alkalmazható a Bonapartékra. Utasított azonban a kormány, hogy a herceg minden léptét figyelemmel kísérje; mire Thiers kijelentette, hogy a legesekélyebb mozgalmat, mit a herceg nagybátyja érdekében netán megkísérlend, kellehetlenül csirájában el fog fojtani.

A német császár trónbeszéde felett, melylyel a birodalmi gyűlést Berlinben megnyitotta, megindult a francia, német, angol sajtóban a commentáraradat. Németországban

„második magyar illemcongressus“ összejövetelét. Csernátony elnöklete alatt. Hiába. De áldja meg az urat az ég, nézze meg hát, előadjuk az igazság kedvéért harmadszor is „Toldy Miklós.“ A színház kong, nem demonstrál. Hanem Lendvai megforgatta háromszor a malomkereket.

Hegedűszóban szép mese. Pesten alig beszél valaki másról, mint az osztrák válságról. Erről foly a szó az utcán és a kávéházakban. Legalább tuloldali lapjainkban oly gyermekdeden ártatlan csevegést hallunk a forrongó szomszédokról, hogy akarjuk nem akarjuk, kénytelenek vagyunk elhinni, hogy a közvéleménynek az említettük körökben történt nyilatkozatai is, befolyással voltak születésükre. Mindenki az öreg „Napló“ „Helyzetéhez“ siet, mely a felizgatott kíváncsiságnak legtöbbször hűsítőkel szolgál ugyan; de legalább nem keveri hamissal az igazit. A kívül csak találkozzunk, mindenki csak bécsi újságot kérdez tőlünk. Mi hir a nagy minisztertanácsról? Le-fejezték-e már Granitschot? Fölakasztotta-e már magát Giskra? Kopaszkodik-e Hohenwarth? Mikor lesz a voralbergi koronázás? Igaz-e, hogy a bécsi operaházat Prágába szállítják? Ugyan mit végezhettek a ministeri tanácsban Budán, a mely ma este kilencz órakor fog tartatni? És így tovább. A képtelenségek után egy jó bonmot-t. Egy első rangú magyar államférfi, kinek nevét leirnunk mindaddig tiltja a diszkreció, míg a „Napló“ „helyzete“ azt nem fogja újságotolni, hogy „oly helyzetben volt“, miszerint őszintén előadhatá a felségnek nézeteit, melyek Beustéval teljesen egyezők, — ez az első rangú államférfi tehát, mikor még igen bölcsen vonagatózott egy jöttát is ejteni a

a legtöbb lap egyetért abban, mikép a beszédnek legfontosabb részét az Ausztriára vonatkozó rész képezi. A kölni lap így ír a trónbeszédről:

„Kiváló örömmel fogja üdvözölni a német nép, de mindenekelőtt az osztrák németek a német császár ama szavait, melyekben elismeri, hogy Németország, és Ausztria-Magyarország között szükségképen jó viszonyoknak kell uralkodni. A német kultúrforradalom kivétel a két birodalom hű összetartása által sikerülhet csak.”

— A francziásajtó is élénken foglalkozik a német trónbeszéddel. Legtöbb figyelmet érdemel az előttünk fekvő lapok közül a „Journal des Débats” véleménye. E lap többek között így vélekedik:

„A mi az új német császárság és Franciaország közötti viszonyokat illeti, Vilmos császár trónbeszéde kijelenti, hogy a porosz kormány bizalmat helyez belső helyzetünk tartós kifejlődésébe. Épp ennek folytán üritett ki Németország oly megyéket is, melyeket a békeszerződés szerint csak jövő év májusában kellett volna odahagyni. Ez jó bizonyítvány, melyet a német császár számunkra kiállítani méltóztatik, és nehéz dolog, hogy a győzöttől kell elfogadnunk ily bizonyítványt. De minél fájdalmasabb a lealáztatás, annál inkább kellene megemlékeznünk arról, hogy megérdemeltük azt. E megaláztatásra a császárság uralmának husz éve vezetett, s e lealáztatás azon teljes közönyösségnek eredménye, mely Franciaországban az államügyek iránt uralkodik, és mely lehetővé tette, hogy az ország összes ügyei egy ember gondjára bízassanak, ki úgy tette föl magát, mint a mentő gondviselés.

Ezek az állítólagos mentők így képesek megőzni a népeket. A tanulság igen kemény és még nem bizonyos, vajlon hasznunkra fordítottuk-e azt?

Az osztrák-németek iránt nagyban kezd jelentkezni a rokonszenv a német birodalomban. Valamint Dresdában, ugy most Münchenben volt összehíva egy népgyűlés, mely egyhangu rokonszenvét fejezte ki az osztrák-németek ügye iránt. E népgyűlés egyttal kijelenté, hogy valamely német néptörzs jogain elkövetett sérelmet az egész német nép megsértése gyanánt tekinti.

Hogy mily fogalmak uralkodnak Németországban az osztrák belzavarokat illetőleg, arra vonatkozólag curiosum gyanánt ide igtatjuk a „Badische Landeszeitung” következő véleményét:

„Az Ausztriában uralgó állapot igen alkalmas arra, hogy Németországban a legáltalánosabb figyelmet, sőt fűlhaborodást keltsen. Csehországnak, e német koronatarományoknak ósregi német kultúrája eldobatik, mint hasznavehetlenné vált ötförintos bankó, s ezt az osztrák monarchiában politikának nevezik. Az osztrák-németek elviselhetők (!) hogy a magyar nemzet önálló királysággá alakuljon. A cseh nemzetnek azonban gerince sincs meg, s az nem egyéb kísérletnél, mely előtt porban kell

a lajthántul folyó dolgokra, baráti körben interpelláltatott, hogy miért nem intervenál, holott meglehetné? O a mint tudjuk, az országházban sem marad egy interpellationnak sem adós felelettel; annál kevésbbé azon kívül. „Minek venném el Hohenwarth szájától most az üveget?” felelt. „Akkor teljes életében azt hiúné, hogy pezsgő volt benne. Hadd igya ki és győződjék meg róla maga is, hogy lőré ivott.” Lehet, hogy ez a bonmot fogja eldönteni a lajthántuli válság sorsát.

Hogy semmivel adósok ne maradjunk, levelünk utóiratául emlékezzünk meg a pesti népszínházról, vagyis a népszínház tervéről, helyesebben a népszínház tervének terveiről. A nagy lapok annyit irtak vezércikkben és újdonságban, versben és prózában e tárgyról, hogy a „Kelet” olvasói csak megköszönhetik, ha utánozzuk a meghallgattatást nem remélő országgyűlési szónokokat és azon kezdjük, hogy: „rövidek leszünk.” A városi képviselőtestület tegnapi ülésében Steiger Gyula indítványára elhatározta, hogy az építendő népszínháznak telket ad és tervkészítő bizottságot küldött ki. — Ugy halljuk, a bizottság a Lijót- és Terézváros valamelyik összeszőgellpontját fogja javaslatba hozni. Az egész ügyben a mi véleményünk szerint legörvendesebb az a nemzetiségi felbuzdulás, melylyel a színház jövőjének eddig elég homályos tervét Pest városa felkarolta. Nem kívánjuk, hogy az akadályok, hanem hogy a siker bizonyítsa be, miszerint ez a felbuzdulás nem volt szalmatűz.

Sincerus.

most másznia több millió németnek, és az századok óta uralgó német művelődésnek.”

— Mai távsürgönyünk lapunk bezártáig nem érkezett meg.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, október 24

— A városi peres közönség s a helybeli ügyvédek nem helyeslik a képviselő testület azon határozatát, mely szerint a kolozsvári egyesbíróság hivatali helyisége kültordautzába, a Molnár-házhoz tétetik át. Felette idővesztőnek és fásztónak találják naponként gyakran több ízben is, a város távol eső szélére, a temető alá menni. A sommás ügyek rendszere a peres felek személyes jelenlétében intéztetvén el, a városunkban székelő összes bíróságok között legnagyobb mérvben e bíróságot kénytelen a közönség személyesen felkeresni; méltányosnak találjuk tehát azon óhaj teljesülését, hogy a város szélén fekvő Molnár-féle ház valamely központibb és hozzáférhetőbb helyiséggel cseréltesék fel.

— Előbbi közleményünkkel kapcsolatban megemlítjük, hogy a városi egyesbírósnál az ügyek elintézése oly tevékeny buzgalommal foly, hogy az életbe lépendő új bíróságnak valószínűleg mi hátralék sem marad. Vajha valamennyi bíróságról ezt lehetne feljegyeznünk.

— Városunkban a levélszekrények többnyire boltajtókhoz vannak erősítve, minek következménye az, hogy ünnepnapokon, és késő estéken midőn a boltok zárva vannak, a levél feladó közönség a közepetűzében levő postahivalkoz kénytelen záródokolni. Más városok példájára célszerű lenne nálunk is ezen szerényeket falhoz erősíteni s a közönség kényelmére ünnepeken és éjjelenként is hozzáférhetőkké tenni.

— A honvédkerületi és központi lovas-tiszt képző és iskolákban megtartott vizsgák eredménye alapján 1871 nov. 1 től számítandó ranggal m. kir. hadapródokká az Erdélyben levő zászlós aljakból kinevezettek: A gyalogság tetleges állományába: Kerekes Miklós s Buda Árpád a 19-ik, — Cseregi György s Kanabé Ferencz a 20-ik, — Risz Győző a 21-ik, — Klein Frigyes a 22-ik, — Streifförder István és Schaffer Soma a 23-ik, — Zsidó József, Baczon Imre, Fülöp Márton, László Károly, Fekete Géza s András Mózes a 24-ik, — Kócs Dénes, Gutkovszki József s Gregorius Frigyes a 25-ik, — Hanner Sebestyén a 26-ik, Moldován János, Vajda Gyula, Domonkos Pál, Csipkés Albert, Gidófalvi Kázmér, s Dózsa János a 27-ik, — Nyárádi Albert, Lőrincz Dénes s Gámán Kálmán a 28-ik, — Lázár Lajos, Munkácsi Adolf a 29-ik, — Mucsi József s Dinárd István a 30-ik, — Jakabházi Dániel, Gross Mihály, Mihucz György s Popp Pál a 31-ik, — Toroczai Árpád s Rákóczy Miklós a 32-ik, zászlóaljakból. — A gyalogság szabadságot állományába: Nalázi Ádám a 19-ik, — Eitel Adolf és Borra Pál a 23-ik, — Róth Károly a 25-ik, — Ternovian János a 28-ik, — és Bodor Antal, Ajtai Ferencz, Ujvári Imre, Bencze Dénes, Szabó Géza a 30-ik zászlóaljakból.

— Fűzési állatgyógyász, fiatal földmivesek számára önként és ingyen egy háromorvoslási tanfolyamot nyit M. Várhelyt s azokkal minden vasárnap tartandó előadások és gyakorlati kísérletek útján szerzett ismeret kincsét közli és megosztja. — Az ily önzetlen igyekezet dicséretre nem szorul!

— Gajzágó Salamon főszámvevőszéki elnök neje hosszabb betegség következtében elhunyt. Férjén kívül három gyermek fájjalja halálát. Temetése tegnapi délután volt.

— A honvédelmi minisztérium megrendelése folytán a honvédszászlóalj orvosok számára már készülnek a műtő-szer szekrények, melyek minden egyes orvos el lesz látva.

— Történeti nevezetességet árvereznek e hó 28-án Aradmegyében; a glogováci Kunhalmokat. Becsáruk e halmoknak és 3 holdnyi területnek 450 ft.

— Victoria királynő még mindig sokat szenved súlyos bántalmi miatt. Az utóbbi időkben ugyan már több ízben tesz séta kocsizást, de még mindig nincs elég ereje ahhoz, hogy családja körében ebédelhesen.

— A bécsi váltóbank egy szolgája a varsói születésű Zajackosi Mihály (29 éves) egy banktól behajtott 26,825 ftal megcsókött.

— Ipolyi Arnoldnak besztercei püspökké leendő kinevezéséről szóló hírt a hivatalos közlöny megvalósítja. E fontos helynek ily sokéremű és nagy tudományú férfival történt betöltését a közönség bizonyára megnyugvással veendi tudomásul.

— Jókai Mór az új évben egyszerre három regényt fog megindítani. Egyik címe lesz: „Magyar kalmárvilág,” a második „Véres kenyér,” a harmadik pedig: „A nőhöz ment férj.” Ez utóbbi vagy verses regény lesz vagy vigjáték.

— Gőnczi Pál közoktatási miniszteri-tanácsos jelentése szerint: taneszközaink a londoni világtárlaton oly becsületet szereztek a haladó magyar tanügynek, hogy Angliában mint utáznandó példát emlegették.

— Illéssy György a „Hon” munkatársa és segédszerkesztője, ki „Kunsági” név alatt írt, hosszas szenvedés után meghalt.

— Olteanu János lugosi g. e. püspöknek annya, szül. Popoviciu Sofia 66 éves korában elhunyt.

— Brenner Jenny k. a. „Lucia”-ja szombaton ismét telidesteli megtöltötte a színházat. Kifogástalan énekére, szabatos trilláira nincs miért dicsőíretet mondjuk: e tekintetben a legelőnyösebben ismert a t. k. a. közönségünk előtt. Cereza is szokott bravúrral oldotta meg feladatát s ugy látszott, hogy ezuttal már inkább disponálva volt, mint eddigi előadásokon. A mai előadás általában a legsikerültebb volt eddigél az operai időnyben. Vasárnap „Viola,” Szigetnek e nem a legszerencsésebben sikerült népsziuműve töltötte meg zsúfolásig aszínházat. A szereplők közül nem mulaszt-hatjuk el kiemelni Fehérvári igazgató urat, ki-re a színpad vasos betűi is nagyszerűen előre felhívta figyelmünket. „Peti”-ben ily eredeti alakot produkált, hogy csak sajnálni lehet, hogy e szerepkörben, melyre akkora erőt rejt magában, nem mutatja magát többször.

— Az alakulandó torna és vívó-intézet ügye, melyről minap közleményt hoztunk, mint megtudtuk, több egybevágó körülménnyel fogva késlekedik; egyik, hogy a bizottság elnöke Szentkirályi Zsigmond már két éve meghalt másik, hogy a képviselőtestület azon óhaja, hogy közöltessék az alakulandó egylet szervezésének és alapszabályainak javaslata, nem töltetett be. Ennek következtében a gr. Eszterházy Kálmán, Pál Sándor és Sándor József urak személyében kinevezett véleményadó bizottság nem is adhatott véleményt a kérdés meg-vagy nem adhatása felől. — Ne vitatkozzunk tehát, a fölött, hogy hol és miért akadt meg az ügy; azala kulandó egylet egészítse ki bizottságát, terjesz-sze be a kívánt irományokat, a véleményező bizottság tegyen jelentést a képviselőnek, ez pedig adja meg a kért segítyt, hogy így minél előbb üdvözölhessük a megalakult torna és vívó intézetet!

— A pénzügyminiszter Seide Gyula, végzett erdész növényeket a kolozsvári m. k. jószágigazgatóság kerületébe m. k. erdőgyakor-nokká nevezte ki.

— Szüretünk nagyban foly mindenfelé, de csendesen minden kedv és vig zaj nélkül, a mi nem is csoda, mikor még ott is, hol máskor ily időtájt mézédés szőlőt szedtek, most alig lehetni még megehető szőlőt is. Tegnapi „Hőjában” és „Bornyumálban” volt több helyt szüretelés, holott e hegyrészekben még ki sem volt tűzve a határnap. Több ottani birtokoz, kit szomszédjai így megleptek, panaszkodik is, hogy némelyek nem várták be a hegygyűlés határozatát: hanem saját kényük-kedvük szerint megkezdtek a szedést, mi által a többi birtokosokat mintegy kényszerítik a szüretelésre. Ez ez így van majd minden évben, és a rendetlenkedők nem is értelmetlen emberek, hanem a legtehetősb és legintelligensebb birtokosok, kiknek épen ezért legelő kel-lene hogy járjanak a rend fentartásában jó példával; nem is tekintve, hogy az idén nemcsak nem káros, hanem jótékony lett volna még pár napig kün hagyni a szép verőfényes napon a szőlőt. Vagy ha már épen nem vagyunk képesek ezen a téren sem az önkormányzatra és saját autonómikus közegünk, a hegy gyűlés határozatainak nem tudunk érvényt szerezni; vegye a hatóság kezébe a dolgot és csináljon rendet. Nagy baj az is, a mi már égető szükségké nőtte ki magát, hogy t. i. nincs egy betűnyi hegyrendszabályunk.

— M.-vásárhelyi r. k. jegyű tudósítónktól, okt. 20-iki kelettel ez újabb híreket vesszük: Jelenhő 18-ról keltetett rövid közleményem kiegészítésül tudatni kívánom t. szerkesztő ur-al, hogy a K.-Fehérvár felől jövő első nagy gőzmozdony tegnapi robogott be a m.-vásár helyi pályaudvarba, magával hozván egyik üzleti igazgatót. Tehát a vasuti közlekedésnek, — legalább a kezelő- és forgalmi-személyzet számára K.-Fehérvár és M.-Vásárhely közt sem mi lényeges akadály nem áll többé útjában s ily módon biztos léptekkel közeledünk a megnyitás rég várt napja felé. A m.-vásárhelyi indóház állomás-főnöke szintén megérkezett már rendeltetése helyére s naponta száz meg száz dolgoz kéz sűrűgve szorgoskodik a még hátra levő különemű munkák befejezésén. A mint értesülék, azon előre látott eset is bekövetkezett, midőn az üzleti igazgatóság a megkészt és hátralékban levő egyes vállalkozók munkaköltségeinek házilag való eszközölését egész komolysággal és kellő eréllyel kezébe vette. Hej beh kár, hogy az elvesztegetett sok szép nyári időt most késő ősszel kell nyakra-főre pótolni! Főltéve, hogy a most megindult tevékenység és munkaerő nem lankad, aligha lehetségesse nem válik e pályavonalat november hó közepén a forgalomnak átadni. Azonban ez csak egyéni vélekedésem, s a megnyitás

közeli határnapjára nézve jósolni, biztatni nem, csak remélni akarok. Más részről pedig arról értesítenek bennünket, hogy jövő hó 2-dikán, nagy próbamenetül egy 24 ezer mázsás vonat indul Fehérvárról Várhelyre.

— A zene-conservatorium közlebb-ről fogja megtartani évnegyedes hangversenyt, melyre különösen felhívjuk közönségünk figyelmét s ajánljuk, hogy a ki még nem pártoló tagja e már is oly szép virágzásnak indult zene egyletnek siessen saját és a zene-művészet érdekében áldozatát meghozni. Hogy milyen élvezetes es-télyben fogunk részesülni, elég ha a program-ból kismelünk két piécet; az egyik Beethoven világírú, a „classicus szépségű” 5-dik (C.moll) symphoniája; a második Mendelssohn „Hochzeitmarsch” — a.

— A földmívelési minisztérium a magasabb gyümölcs és konyhakertészeti s szak-képzettség terjesztése céljából két ifjat óhaj-t Gróf Zichy Ferencz ur Pozsony vármegye puszta földmési gyümölcs és konyhakertészeti, mely Richon főkéntész vezetése alatt francia berendezés szerint mintaszertűleg kezelte, kertész segédkép alkalmazva kiképeztetni. Ezen állomások egyike kitűnőbb bizonyítványok alapján már betöltötven, a másik állomás elnyerésére nyilvános pályázat hird-tetik a következő módokzatok mellett: 1) Pályázhat a 18-ik évi életkört betöltött minden oly feddhetlen erkölcsi ifju, ki gyakorlati előképzettségen kívül a kertészetből, valamely földmível iskolában, kertészeti intézet, vagy gazdasági tanintézetben elméleti oktatást nyert. 2) Az alkalmazási idő, szak három évre, kivételesen ha az illető kitűnőbb előmenetelt tanusítana a kertészetben két évre terjed. 3) Köteles a segédkép alkalmazandó ifju mindazon munkát, melynek végrehajtásával a főkéntész által megbízatik — mint bármely fizetett segéd vagy munkás teljesíteni, s magát a kiszabott munka — és életrendhez szorosan alkalmazni. 4) Az alkalmazandó ifju a kormány részéről ingyen ellátást és élelmezést nyeread a birtokos gróf részéről pedig a kert javára tett munka és szorgalomhoz képesti aránylagos pénzbeli jutalomban részesül. 5) A kellően felszerelt folyamodványok legkésőbb f. évi november hó 1-ig a földmívelés ipar és kereskedelemügyi m. kir. minisztériumhoz nyújtandók be. 6) A kiképeztetési időszakot jó sikerrel végzett ifjak gazdasági intézeti kertészi állomások esetleges betöltése alkalmával a minisztérium által előnyben fognak részesítenni, anélkül azonban, hogy az illetők alkalmazására nézve minden viszonyok közt kötelezettséget vállalna.

— A rakoviczai vezérek haláláról a zágrábi „Obzor” a következő verziót adja: Két moesilai ember beszél, hogy Mocsila helység is a fölkelőkhoz készűl csatlakozni, midőn azonban megtudták, miszándékolatuk s mily következményű lesz a vállalat, elhagyták Kvaternik zászlaját. A rakoviczaiak erre megharagudtak s Mocsilát föl akarták gyújtani, a mocsilaiak azonban — számra vagy ötvenen — helységük védelmére keltek, mely alkalommal Mocsilovics Péter Rakicsot, Mocsilovics Miksa pedig Kvaternikot és Bachot lötte le. — A zágrábi hivatalos „Národne Novine” a zágrábi „Südslavische Caresp.” abbéli állítását, mintha Dr. Starcevic David a hivatalos lapnak lett volna munkatársa, merő koholmánynak mondja.

— Magyar művészno Párisban. A „Figaro” szerint Párisba egy előkelő magyar családból származó tehetséges művészno érkezett. Neve Bujanovics Sarolta, és a Theater Italienhez van szerződve.

Beküldetett. Altesti sérvben szenvedőket figyelmeztetjük. Stuirzenegger G. erre vonatkozó hirdetésére ma számunkban.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről.

Okt. 20-án 5%, Metalliques 100 frt 57.55 Kamat. — 5%. Nemzeti kölcsön 100 frt. 68. — 1860. Kölcsön 98.40. Bankrészevény: 769. Hitelintézeti részvények 287. frt. 29010. London 11 ft. st. 835 frt. 20 kr. Ezüst 11. 835 Cs. kir. arany 5.68. — Napoleondor 943.

Urbéri kötvények: Magyarországi 79.50. Temesi 78. — Erdélyi 74.50 Horvátországi 68.25.

Felelős szerkesztő Szász Béla.

Nyilttér*)

Biasini gyorskocsi menetrendje!

Kolozsvárról Déésre, mindennap reggeli 8 órakor. Dééről Kolozsvárra, minden nap délutáni 1 órakor. 1 hely ára 30 font szabad podgyással Szamos-újvárig 2 ft. 40 kr., Déésig 3 ft. 20 kr. — Kolozsvárról Maros-Várhelyre, minden vasárnap, kedden és csütörtökön reggeli 6 órakor, M.-Vásárhelyről Kolozsvárra minden hétfőn, szerdán és pénteken reggeli 6 órakor. 1 személy 6 ft. 90 kr. — Kolozsvárról Torda-Nagy-Enyed és Károly-Fehérvára, naponta dél után 3 órakor Károly-Fehérvárról Kolozsvárra naponta délután 3 órakor. 1 hely ára Torpáig 2 ft. Nagy-Enyedig 4 ft. 20 kr. K.-Fehérvárig 5 ft. 60 kr. — Kolozsvár és Décs között; utasok, ha menet-űbőven áltanak jegyet, 10% árleengedésben részesülnek.

*) E rovat alatt közöltékért csupán a sajtó-hatóság irányában vállal felelősséget a szerk.

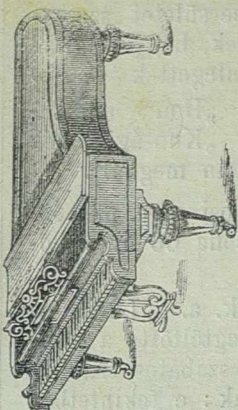
(354) (2-3)

Hirdetmény.

Gyűléshelyt a Rákócziúthoz költöztetve, mely áll 2 nagy szobából, konyhából, kamrából és pincéből, külön udvarral és 70 ömnyi veteményes kerteskével, azonnal kiadó. Értekezni Kolozsvárt lakó Pipos Viktorral Páris-utca 220 sz. alatt.

(204) (27-*)

Új és használt

Zongorák

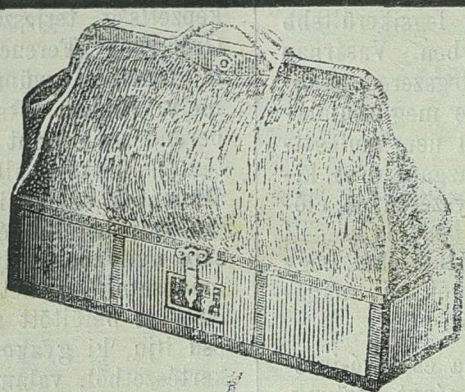
a legújabb és legkisebb méretű zongorák, melyek az eredeti bécsi árakon kaphatók

Triska Ferencz

Zongoraárúsnál

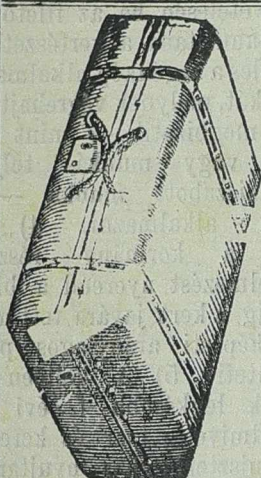
Kolozsvárt, hidtőze 315 szám.

Minden jóvátétel helyben és vidéken is felvállalunk és juttatjuk az árusítással a tartósságot kezeség vállalattal.

500 darab
útibőrönd.

(355)

(2-*)

500 darab
útibőrönd.

500 darab

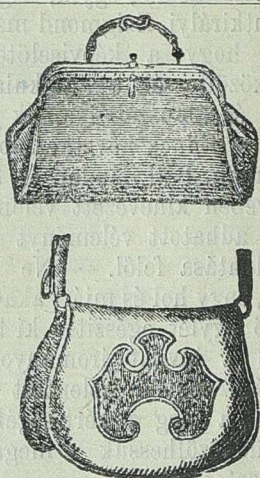
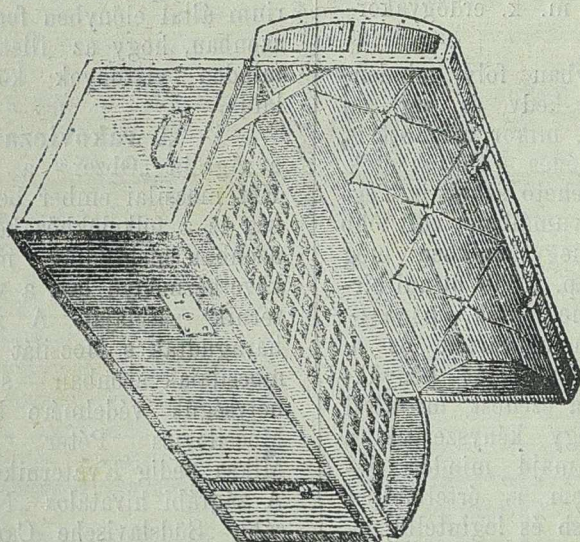
mindenféle nagyságú, s a legjobb anyagokból készült

útibőrönd,

valamint mindenféle utazási kellékek nagy választéka áll a t. utazó közönségnek, legjutányosabb árakban rendelkezésre

a Nagy Bazárban

Csapó Sándornál Kolozsvártt.

500 darab
útibőrönd.500 darab
útibőrönd.

(329)

(15-*)

Friss liptai túro!!!**1 font 48 krajczár.**

Valódi budai bor egy meszelyes üveg 30 krajczár, egy fél kupás 60 krajczár. Asztali bor egy kupa 48 krajczár.

Karvázy Gyula csemege-, fűszer- és borkereskedésében Kolozsvártt.

Megjelent

és Stein János könyvkereskedésében kapható:

Közhasznú**Erdélyi Képes Naptár****1872-dik****SZÖKŐ ÉVRE.**

Különös tekintettel a vásárok hibátlan kiadására.

TIZENHARMADIK ÉVFOLYAM.

Sok képpel, tanulságos és mulattató olvasmányokkal.

Ára 26 kr.

Nyomatott az ev. ref főtanoda betűivel kiadó-tulajdonos Stein Jánosnál.

Hellas földirata és hellen államrégiségek.

A művelt rendek szükségéhez alkalmazva. A magyar hölgyek díjával koszorúzott pályamű. Irta PÖR ANTAL tr. Ára 1 frt 40 kr.

Az 1871-ik évi törvények gyűjteménye.**Hivatalos kiadás.**

I. Füzet. I — XLIII. Ára 1 frt 50 kr.

A köztörvényhatóságok, községek és első foyamodásu bíróságok rendezésére vonatkozó törvények és k. ministeri rendeletek gyűjteménye. Hivatalos kiadás után összeállítva és egy betűrendes tárgymutatóval ellátva egybeilleszté SZENICZEY GUSZTÁV. Legteljesebb kiadás. Ára 60 kr.

A telekkönyvi eljárás rendszeres kézikönyve

honi törvényeinkhez sat. alkalmazva és példagyűjteménnyel ellátva. Irta SCHNIERER GYULA. 2-dik, átdolgozott és bővített kiadás. Ára 2 frt.

A polgári bíróságokra vonatkozó 1869, 1870, 1871. évi törvények.

Hivatalos kiadás. Ára 50 kr.

Tanítók könyve.

Rendszeres kalauz a nevelés és tanítás vezetésére, a népiskola tantárgyainak kezelésére, s a tanítóknak az irodalom terén való haladásra.

Irta BÁRÁNY IGNÁCZ. II-dik kiadás. Ára 2 frt.

Magyarország függetlenségi harczának története 1848 és 1849-ben.

Irta HORVÁTH MIHÁLY. II. kiadás. I. kötet. A teljes munka ára 12 frt.

Utazás a Balt-tenger vidékein.

Irta HUNFALVY PÁL. Két kötet. Ára 4 frt 60 kr.

REFORM-ESZMEK,

közérdekű tartozatok a kath. autonomia, az egyházi reform, a politika és egyháztársadalmi kérdések köréből.

A szabadság és felvilágosodás hívei számára. Irta BEZERÉDJ SÁNDOR. Ára 80 kr.

A bélyeg és illeték törvények és szabályok.

A legújabb időkig kiegészített hivatalos kiadás. Ára 1 frt 80 kr.

A francia nyelv**levélszerinti önképzése Robertson T.**

tanmódja szerint. Irta Psenyeczki NAGY SÁNDOR, a francia és angol nyelvek nyilván. tanára, a debreczeni ref. főiskolában és egy miniszterileg engedélyezett tanintézet tulajdonosa.

Ára egy levélnek, azoknak, kik a leveleket f. é. október végéig megrendelik 25 kr., későbbi bolti ára 30 kr. leend.

Ugyanazon szerzőtől megjelent:

Az angol nyelv levélszerinti önképzése.

Ára egy levélnek 30 kr. Eddig 14 levél jelent meg.

A Hof-féle Maláta-készítmények gyógyhatása

mell- és torokbetegségekben, általános gyöngeségben sat. több mint 100 ezer hála- és elismerés nyilatkozat által be van bizonyítva

HOFF JÁNOS udvari szállító központi irodájának, Bécsben 11 Kärtnerring 11.

Belluno (Velence-vidék) 1871. aug. 3. Ez évben is általános testi gyöngeségtől kirozgatva, melynek majdnem teljes elhárítására ön maláta-kivonatának használata oly nagy szolgálatot tőn a beteg ugyanezen évszakban korábbi években szintén szállított maláta-kivonatot) kérem küldjön ismét 28 üveggel, melynek árrát idecsatolom **Nina de Betta.**

Kernia, márcz. 17. 1871. Mellbeli köhögésem örvendetes hatá'yos enyhülése (mely 1869 és 1871-ben keményen kínozott), melyet csak is ön jóhírű Maláta-kivonat-sörének és Maláta-cukorkájának használatából származtatok, kötelességemmel teszi, legmélyebb köszönetem kimondását; nem fogok késni a „jóltevő gyógyszer” más szenvedőknek is ajánlani. (Következik a megrendelés.)

Görkau, 1871. sept. 17. Miután készítem végefele jár, fölkérem önt küldjön ismét 5 fontot oly gyógy-erőjűleg működő Maláta-csokoládijából.

Szászváros, 1871. június 3. Nem mulasztatom el, hogy poralaku maláta-csokoládja kitűnő tulajdonságait, mint a csecsemők kiváló táplálékát, föl ne dicsejtem s kérem sat.

Schwarzenbach, 1871. febr. 6. Kérem küldjön ismét 6 üveg maláta-kivonat egészeig-sőrt és maláta-mellezucorkákat. El nem hallgathatom valódi bannulatomat maláta-készítményeinek csodaszerű hatása fölött, mert már az első használat után nyugodtabban aludtam, köhögésem csillapult s a nyálka könnyen vált föl. Minden mellbetegnek csak azt javallhatom, hogy szerezz meg ön készítményeit, mert azok által visszanyerheti egészségét és sok éven át örülhet életének.

Rauzian József, vendéglős.

Ovás: hamisítás és utánzás ellenében.

Valódi maláta-készítményeim minden etikettjein ott áll a név-vonás

Johann Hoff.

Valódi HOFF-féle Maláta-készítmények egyedüli áruháza Kolozsvártt Karvázy Gyula, Fehérvártt Csiki Kristóf, Segesvártt Teutsch J. B. Dézsen Krémer Sámuel, Gyergyó-Szt. Miklóson Lázár Antal özvegye és fiainál.

(358) (1-2)

HOLLENDER TESTVÉREK

tánczoskolaja.

Tisztelettel tudatjuk a nagyérdemű közönséggel, hogy **November hó 1-én a tánczosárakat** megkezdjük.

E végül van szerencsénk a nagyon tisztelt szülők és mind két nembeli ifjúságot figyelmeztetni, hogy táncztanulási szándékukat — saját lakásunkon bel középüztetve dr. Szöcs-féle házánál, velünk naponta délelőtt 11—12-ig, délután 2—3 óráig közölhetik.

A megalakult társaságoknak használatul jól és kellő csinnal berendezett táncztermünk kétszázal felajánljuk.

Bővebb felvilágosítást nyújtanak **HOLLENDER LÁSZLÓ és MÁRTON:** táncztanítók.

(157) (10-12)

Altesti sörben

szervenvedőknek.

Szervenger G. sérv-írja Herisban, a Svájcban, kitűnő hatása következtében, **altesti sör-, anya-cselek, és arany-ér-bajokban,** a legszamosabb elismerést aratta. Számos bizonyítvány tanúsít teljes gyógyulást meg idült esetekben is. Bemerítés megkezdésére a használt utasítás ingyen küldetik meg. Kapható 3 frt 20 kros téglában a feltalálónál magánál, valamint Forrágyi F. és Szűz Máriához" címzett gyógyszerháza által Pesten.